

meest subtiele wisselingen van stemming en vroom gevoel.

Ook al is er dus eenige verwantschap in beider kunst, toch lag hun werkzaamheid in verschillende richtingen. Syrlin's hoofdwerken zijn het schitterend-mooie koorgesteelte in de Münster van Ulm en de „Fischkasten”, — versierde architectuur; in Riemenschneider's werk was het beeld immer hoofdzaak en slechts bij uitzondering ontwierp hij bouwkundige structuren als sacramentshuisjes en altaarstukken en dan nog nimmer met geheel zijn hart. De beelden, die de stukken sieren, zijn belangrijker dan de structuur zelve. En toch, ook daarbij bewaren zijn rustige voornaamheid en smaak hem steeds voor overdrijving.

Een kenmerk van het laat-gothische tijdperk in Zuid-Duitschland is het overdadig plooienspel, dat de wijde gewaden der figuren op schilderijen en beeldhouwwerk vertoonen. Hoekig-gebroken, gekreukelde vouwen en plooiën, rijkelijk aangebracht, geven aan het werk

een gekunsteldheid, die den totalen indruk niet ten goede komt. Wij zien dit sterk bij Martin Schongauer en bij Dürer, wier kopergravures en hout-

snedes, evenals die van Michael Wohlgemuth, door Riemenschneider stellig zijn gekend. *) De twee afbeeldingen van de Verkondiging door Schongauer (fig. III en IV) geven hiervan een typeerend voorbeeld. We zien hier links den Aartsengel Gabriel, juist uit den hemel neergedaald, de vleugels reeds toegevouwen, het wijde lange overkleed nog in zwaai, het zwaarder onderkleed reeds in rust gevallen. Hij heeft de woorden: „Gij zijt gezegend onder de vrouwen” juist uitgesproken.

Rechts staat Maria, de zeer vrome Maagd, opgerezen van haar lezing, het boek half dichtgeslagen in de hand. Haar oogen zijn geloken als ware zij verblind door zijn verschijning en haar houding is die eener

FIG. VI. MADONNA UIT HET GEROLSHOFENSCH E ALTAAR
TE MUNCHEN.

*) De jaartallen der drie genoemde schilders-graveurs zijn als volgt:

Michael Wohlgemuth, Neurenberg, 1434—1519.

Martin Schöngauer, Kolmar, na 1445—waarsch. 1488.

Albrecht Dürer, Neurenberg, 1471—1528.